

3.6 Tractament i anàlisi de les dades del quarter B (Prats i pastures)

3.6.1 Prats, pastures i deveses

Actualment podem diferenciar tres tipus d'ambients que siguin aprofitables des d'un punt de vista de ramaderia extensiva, en totes les seves espècies: boví, oví, equí, cabrum, Els prats, les pastures i les deveses. Els prats es consideren com a terrenys totalment naturals on no s'hi ha fet cap sembra d'espècies aprofitables i com a molt s'hi ha pogut fer alguna aportació d'adob ja sigui d'origen químic orgànic. El clàssic exemple són els prats d'alta muntanya, a partir dels 1.800 m. d'altitud on la intervenció humana és pràcticament nul·la, a banda del pastoreig.

Foto I.3.10 : Prat natural d'alta muntanya de gespet (*Festuca eskia*) i pèl caní (*Nardus stricta*) corresponent al rodal 1a.

En un altre sentit, també podríem diferenciar els prats de dall del fons de les valls pirinenques, aquests es tracten de prats naturals que s'aprofitaven mitjançant sega i no pas directament pel bestiar. Tot i això, la falta d'accés mecanitzat, ha causat un abandonament d'aquest ús i actualment són aprofitades directament pel bestiar en la època de pastura, propiciant això una naturalització d'aquestes comunitats herbàcies.

En el cas de les pastures, la influència antròpica és més gran ja que sí que s'intervé alhora de potenciar unes espècies més que d'altres (directament per sembra o indirectament per mesures de maneig com la sega. El cas més típic seria el de les pastures de mitja muntanya en feixes properes als nuclis habitats. Igual que en el cas anterior, la davallada de l'aprofitament pastoral, ha propiciat la seva naturalització en tota la forest, essent actualment només aprofitades de forma directa pels animals.

Foto I.3.11: Pastura envaïda per roser boscà.

Les deveses són segurament les superfícies pascícoles més diferenciades de la resta, principalment per què sempre es troben a dins de masses forestals més o menys denses. Així doncs tan podem trobar deveses en rouredes aclarides com en pinedes de pi negre, en funció de cada tipus de devesa la productivitat pascícola de la mateixa podrà variar enormement. En qualsevol cas sempre solen registrar produccions força inferiors als prats naturals i molt inferiors en comparació a les pastures.

Foto I.3.12 : Bosc adevesat o pasturable de pi negre corresponent al rodal 1aa.

3.6.2 Caracterització fitosociològica de les pastures

La vegetació de les pastures, localitzades entre 1.300 i 2.200 m d'altitud, està constituïda per fitocenosis fonamentalment herbàcies. En alguns casos es tracta de comunitats arbustives o herbàcies intercalades entre el bosc o matolls. Fora de les zones de major altitud la vegetació es de caràcter secundari i prové de la desforestació de diferents tipus de boscos i l'actuació posterior del bestiar amb el pasturatge.

La distribució de les pastures s'adapta a les característiques del relleu. Normalment ocupen aquelles vessants i fons de vall que no presenten pendents molt pronunciades. La resta de la superfície, coincidint amb les pendents més elevades, presenta boscos, matolls, afloraments rocosos, etc.

Les importants variacions del relleu, litologia i clima de les pastures d'alta muntanya, a més de l'efecte del pasturatge, determinen una diversitat florística i fitocenològica considerable.

Per les característiques climàtiques pròpies d'alta muntanya les espècies són psicroxeròfiles, es a dir, que pateixen la sequera a causa del fred. Això és, que no hi ha aigua a l'abast per trobar-se en estat sòlid.

Per altitud i orientació, a la forest de "Selva i Serqueda" podem trobar bàsicament les comunitats pascícoles pròpies de la regió boreo-àrtica i eurosiberiana, amb algunes àrees amb certa influència mediterrànea.

La vegetació de les pastures de la forest "Selva i Serqueda", es pot tipificar en el següent esquema, en base a la classificació fitosociològica:

- **Landes montanes, altimontanes i subalpines acidòfiles:**

Aliança *Genistion purgantis* R. Tüxen 1958

L'aliança *Genistion purgantis* R. Tüxen 1958 inclou l'associació *Senecio adonidifolii-Cytistetum purgantis* (Rivas-Mart.) Gruber 1978 que és la més àmpliament estesa. Aquesta comprèn les formacions arbustives en les que domina àmpliament *Genista balansae*, el bàlec (conegut popularment com escoba), entre les masses de la qual s'hi fa algun arbust, normalment menys abundant, com *Juniperus communis* (ginebró) o diverses espècies de *Rosa* sp. En l'estrat herbaci, que sol ser discontinu, s'hi fan principalment graminies (sobretot *Festuca* sp. i *Agrostis*) i alguns altres hemicriptòfits o camèfits (*Viola tricolor*, *Jasione montana*, *Calluna vulgaris*, *Achillea millefolium*, etc.).

- **Prats acidòfiles psicroxeròfiles d'alta muntanya:**

Aliança *Nardion strictae* Br.-Bl. 1926

L'aliança *Nardion strictae* Br.-Bl. 1926 representa les pastures de pèl caní altimontans, subalpines i alpines. Les principals espècies característiques són: *Campanula scheuchzeri*, *Galium verum*, *Geum montanum*, *Plantago alpina*, *Trifolium alpinum*.

En moltes ocasions són els pasturatges que substitueixen les pinedes de *Pinus uncinata* silicòcoles i xerofítiques subalpines, com ara les corresponents a les associacions *Arctostaphylo-Pinetum uncinatae* i fins i tot a *Saxifrago-Rhododendretum ferruginei* atès que aquestes pinedes tenen un caràcter més ombrívol i una innivació major, consegüentment intervenen en aquests casos els prats de pel caní de *Nardus stricta*. La comunitat vegetal està composta fonamentalment per herbàcies hemicriptòfitiques dures i amb cutícules gruixudes, i molt sovint formant "tofes" d'herba.

- Pastures i pradells secs o poc humits de l'estatge montà:

Aliança *Helianthemo-Festucetum ovinae* O. Bolòs 1983

L'aliança ***Helianthemo-Festucetum ovinae* O. Bolòs 1983** representa les pastures relativament seques, extramediterrànies d'ambients més o menys continentals i estesos a gran part d'Europa. Hi dominen fonamentalment els hemicriptòfits com *Achillea millefolium*, *Lotus corniculatus*, *Festuca ovina*, *Agrostis capillaris*.

- Prats de transició entre prats montans i pastures d'alta muntanya

Aliança *Chamaespartio-Agrostietum tenuis* Vigo 1982.

El pas dels prats montans a les pastures d'alta muntanya no sol fer-se de manera sobtad. A les parts inferiors de l'estatge subalpí existeixen pastures de transició, la composició de les quals no reusla ni clarament montanes ni típicament subalpines.

- Prats dalladors

Aliança *Tragopogo-Lolietum multiflori*

Són comunitat típiques dels estatges basal i muntà dels Pirineus centrals, es desenvolupen en pendents suaus amb sòl profund. Hi destaquen els fromentals (*Arrhenatherum elatius* i *Trisetaria flavescens*), el raigras italià (*Lolium multiflorum*), diverses espècies de trèbols (*Trifolium* sp.) i moltes altres graminies.

3.6.3 Classificació en unitats de pastura

Fruit Per tal de facilitar la representació i estudi de cadascuna de les comunitats vegetals que presenta l'àrea de treball, s'han agrupat les diferents fitocenosis en formacions vegetals dominades per una o varies espècies.

La classificació final de les pastures amb la superfície que ocupa cadascuna queda de la següent manera:

Taula I.3.27: Superfície ocupada per cada tipus de pastura en hectàries.

Tipologia de pastura	Superfície (ha)
Prats xeròfiles de l'estatge montà	9,13
Prats amb matollar de <i>Genista balansae</i>	58,12
Prats de <i>Festuca eskia</i>	10,54
Prats silicícoles i mesófls	7,38
Prats dalladors amb fromental	3,1
Bosquines caducifolies adevesades	4,05
	92,33

Les pastures representen a la forest de "Selva i Serqueda" una superfície de 92,5 ha.

A continuació es descriuen cadascuna d'aquestes tipologies:

- Prats xeròfils de l'estatge montà:

Es localitzen en les terres més baixes (1100 – 1500m) dels vessants solells. Ocupen sòls pedregosos en els vessants més pendents, i sòls més profunds i millor estructurats en les parts baixes dels vessants on el pendent no és tan accentuat. No requereixen una humitat gaire elevada per això es situen, en general, en les zones més seques.

Fruit del pastoreig i de la forta orientació solella, es troben zones de prats amb roquissars en forta pendent amb la presència d'algunes espècies pròpies dels prats silicícules d'*Agrostis capillaris*, alguns d'ells ja mig abandonats; hi són presents pel caní (*Nardus strictus*), els *Bromus sp.*, la grama (*Gramma sp.*) la sajolida (*Satureja montana*), l'orenga (*Origanum vulgare*), la carlina (*Carlina acanthifolia*), el pericó (*Hypericum maculatum*), el milfulles (*Achillea millefolium*), el lot (*Lotus corniculatus*), el panical (*Eryngium campestre*), l'espunyidera groga (*Gallium verum*), *Silene vulgaris*, el roser de bosc (*Rosa canina*).

- Prats amb matollar de *Genista balansae* (formacions d'escobes):

Ocupen vessants més o menys solejats que corresponen a la part superior de l'estatge montà i a la part baixa del subalpí (entre 1600 i quasi 2100 m). Sovint es tracta de costers més o menys rocallosos, però altres cops colonitza sòls ben formats. Com a trets ambientals propis, cal dir que és una comunitat clarament acidòfila i lligada a condicions climàtiques continentalitzades, per tal com suporta tant les temperatures estivals molt elevades, que ocasionen una sequedat molt notable, com freds hivernals molt forts, ja que sovint els vessants que ocupa es veuen lliures de neu a l'hivern. El matoll de *Genista balansae* (bàlec o escoba) és una planta força colonitzadora i tendeix a ocupar grans superfícies de pastures on no s'hi realitza cap tipus de maneig.

- Prats de *Festuca eskia* (gespets):

Apareixen en condicions molt diverses, mostrant una gran amplitud ecològica, però tendeixen a instal·lar-se en solanes de pendents forts sotmesos a moviments de terres, amb recobriments elevats i generalment a les parts mitjanes i altes dels vessants, que per altra banda són les situacions més favorables per què es donin pendents elevats. Es troben en indrets més eixuts i calents que les pastures de *Nardus stricta* (pel caní).

En aquesta mateixa tipologia s'engloba també la comunitat de prats acidòfils de sudorn (*Festuca paniculata*), que a la forest es troben localitzats tan sols al rodal 6f. Aquesta conté, a banda de la citada gramínea, algunes de les plantes més vistoses de l'alta muntanya, com la pulsàtil·la groga, la fiteuma hemisfèrica, la genciana acaule, la paradísia i l'albó.

- Prats d' *Agrostis capillares* i *Festuca nigrescens*:

Són pastures freqüents al límit entre l'estatge subalpí i l'alpí. Pastures denses i relativament altes, amb una gran riquesa d'espècies herbàcies, en general totes abundants. Hi destaquen diverses gramínies, com ara *Agrostis capillaris*, *Festuca nigrescens* i *Anthoxanthum odoratum* (gram d'olor). En la present forest hi abunden espècies típicament montanes com l'espunyidella groga (*Galium verum*), la pelosella (*Hieracium pilosella*) o el timonet (*Thymus gr. serpyllum*).

- Prats dalladors amb fromantal

Els prats dalladors amb fromental, actualment encara s'exploten bàsicament per al pastoreig de bestiar boví. El fet d'haver passat de ésser dallats i utilitzats com a prats ha modificat lleugerament la seva composició florística típica. D'aquesta manera s'hi ha introduït espècies nitròfiles degut al continuat aport de nutrients per part del bestiar: la carlina (*Carlina acanthifolia*), el panical (*Eryngium campestre*), l'ortiga major (*Urtica dioica*), etc. Únicament es troben algunes mostres del seu testimoni en els plans propers a Montenartró.

-Bosquines caducifolies adevesades.

Es tracta d'antics sectors de pastura o conreu pròxims a bordes que han estat recolonitzats per espècies arbòries, però que degut a la presència de bestiar han adquirit estructura de bosc adevesat. L'estructura dels arbres està condicionada per la presència dels animals, que alhora provoca una menor densitat de regenerat. A l'estrat herbaci i trobem gramínies com la *Cruciata glabra* o la *Poa nemoralis*, a més d'espècies com la fetgera (*Anemone hepatica*), la viola (*Viola sylvestris*) i el cucut (*Primula veris*).

Les diferents comunitats es localitzen en els següents rodals de la forest:

Taula I.3.28: Superfície ocupada per cada tipus de pastura en hectàries.

Comunitat vegetal	Rodal
Prats xeròfiles de l'estatge montà	2i, 2o, 2p, 2r, 2s, 3ab, 3ac, 3af, 4j i 5f
Prats amb matollar de <i>Genista balansae</i>	1a
Prats de <i>Festuca eskia</i>	6a
Prats silicícules i mesófiles	1x, 1ah, 2a, 3n, 3v i 3ae
Prats dalladors amb fromental	4n, 5m i 2l
Bosquines caducifolies adevesades	2u, 3u, 4o i 4l

3.6.4 Tipificació de la qualitat i la producció

3.6.4.1 Qualitat.

La valoració de la qualitat de les pastures s'ha realitzat a partir del mètode del Valor Pastoral, desenvolupat per Daget & Poissonet (1971) i utilitzat en nombrosos treballs per a l'avaluació de prats i pastures pirinenques.

Aquest mètode estima el potencial ramader d'una comunitat herbàcia densa en funció de les espècies que la componen i del recobriment de cada una d'elles, assignant-les-hi un Índex de Qualitat Específic.

El Valor Pastoral, determinat en base a estudis realitzats en condicions pròximes a la forest de "Selva i Serqueda" (Torrelles, G. 2004) per a cadascuna de les formacions vegetals, i ordenades de menor a major VP es mostra en la taula següent:

Taula I.3.29: Valor Pastoral (VP) mig i UF/ha de les diferents formacions vegetals

Comunitat vegetal	VP mig	UF/ha
Prats xeròfiles de l'estatge montà	3,23	145,3
Prats amb matollar de <i>Genista balansae</i>	18,62	837,9
Prats de <i>Festuca eskia</i>	23,67	10651
Prats silícicoles i mesòfils	37,47	1686,1
Prats dalladors amb fromental	72,7	3271,5
Bosquines caducifolies adevesades	3,33	149,9

El valor nutritiu de les pastures (UF/ha) s'ha estimat a partir del Valor Pastoral (VP) obtingut dels inventaris fitosociològics.

Les pastures amb matollar de *Genista balansae* són les que presenten un VP més baix degut sobretot a la forta presència de matolls de *Genista balansae* que disminueixen notablement el recobriment d'espècies herbàcies, ja siguin de bona o mala qualitat farratgera.

Les pastures de la classe *Juncetea trifidi* que inclou les pastures de *Festuca eskia* (gespets) presenten VP diversos. En general són de qualitat baixa, degut a l'elevada presència de matèria seca, fibra i lignina, essent de qualitat mitjana quan entren bones espècies farratgeres com *Trifolium alpinum* (regalèssia).

Les pastures xeròfiles són de qualitat mitjana, ja que presenten recobriments alts d'espècies de bona qualitat farratgera.

Les pastures de *d'Agrostis capilaris* i *Festuca nigrescens* són les que tenen un VP més elevat, essent de qualitat bona. L'alta presència de l'espècie *Festuca nigrescens* de bona qualitat farratgera i palatabilitat justifica aquests valors.

3.6.4.2 Producció

La producció de les diferents pastures a estat obtinguda, igual que els valors de qualitat, a partir d'estudis realitzats en localitzacions pròximes a l'àrea de treball.

Taula I.3.30: Producció (Kg MS/ha) per a cada comunitat vegetal.

Comunitat vegetal	Producció (kg MS/ha)		
	mitjana	mínima	màxima
Prats xeròfiles de l'estatge montà	618,45	275,45	1238,68
Prats amb matollar de <i>Genista balansae</i>	2329,87	1101,54	3626,00
Prats de <i>Festuca eskia</i>	1767,05	1324,15	2526,36
Prats silícicoles i mesòfils	733,98	408,00	1059,95
Prats dalladors amb fromental	-	-	-
Bosquines caducifolies adevesades	-	-	-

Aquestes dades reflecteixen les característiques d'un conjunt de la mostra d'herba que ha estat tractada al laboratori, i que per tant no responen al que el bestiar ingereix ja que aquest selecciona la seva dieta, fet que es fa més notori en les pastures on hi abunden plantes de baixa qualitat o que son rebutjades.

Considerant les produccions mitjanes, les pastures amb major quantitat de MS/ha són les comunitats de *Festuca eskia*, fet que no es estrany ja que com hem dit abans presenten un elevat contingut en fibra i lignina que fan augmentar la quantitat de matèria seca d'aquesta espècie. Amb això es pot veure que una major producció de la pastura no comporta necessàriament una millor qualitat, sinó al contrari ja que al

abundar-hi espècies amb elevats continguts de matèria seca poc pal·latables pels animals disminueix la qualitat d'aquella pastura.

La resta de formacions vegetals es troben en valors intermitjos de producció, essent la comunitat vegetal amb menys producció les pastures amb *Genista balansae* degut a l'elevat recobriment d'aquest matoll.

3.6.4.3 Quantificació de la càrrega ramadera

La variabilitat climàtica interanual i, com a conseqüència, de la productivitat de la pastura, així com l'elevat rebuig que es produeix en el pasturatge extensiu de les muntanyes, es suposa que la càrrega ramadera sigui inferior a la que s'obté a partir de l'herba ofertada. En aquest sentit, s'estima l'eficiència del pasturatge en un 60% en sistemes extensius i amb dues passades com a màxim durant el període estival.

La càrrega ramadera es troba amb la següent expressió, considerant que la temporada de pastura dura per terme mitjà 120 dies:

$$CR = \frac{(UF/ha) \times temp}{UF/"vaca tipus"} = \frac{"vaca tipus" \times temp}{ha} = \frac{vaca \times temp}{ha} = \frac{UBG \times temp}{ha}$$

on,

CR: càrrega ramadera.

(UF/ha)xtemp: energia mitjana proporcionada per una ha de la unitat de vegetació considerada durant la temporada de pastura (120 dies). És calcula a partir de l'expressió (1)

UF/"vaca tipus": energia necessària per a la "vaca tipus" (animal teòric format per una part de femella reproductora més parts proporcionals del altres components del ramat) durant la temporada de pastura.

UBG: unitat de bestiar gros. Es tenen en comte les següents equivalències (en Activitats Ramaderes segons annexes del decret 136/1998 del Departament de Medi Ambient, Generalitat de Catalunya):

Els valors energètics i les càrregues ramaderes que s'obtenen per a cada tipus de pastura i una temporada sencera d'estiu (120 dies) es poden veure en la taula següent:

Taula I.3.31: Valor energètic i càrregues ramaderes per a cada comunitat vegetal

Comunitat vegetal	VP mig	UF/ha	UBG/ha
Pastures amb matollar de <i>Genista balansae</i>	3,23	101,7	0,11
Pastures de <i>Festuca eskia</i>	18,62	586,5	0,61
Pastures xeròfiles de l'estatge montà	23,67	745,6	0,78
Pastures de <i>Agrostis capillares</i> i <i>Festuca nigrescens</i>	37,47	1180,3	1,23
Prats dalladors amb fromental	72,7	3271,5	3,40
Bosquines caducifolies adevesades	3,33	104,93	0,11

Càrrega ramadera distribuïda per rodals del quarter B (pastures):

Rodal	UGB/temporada	Rodal	UGB/temporada
1a	3,099	3n	1,781
1x	1,391	3u	0,149
1ah	1,634	3v	0,652
1ai	0,684	3ab	0,663
2a	2,380	3ac	0,357
2i	0,284	3ae	0,668
2l	0,155	3af	0,222
2o	0,465	4j	0,706
2p	0,860	4l	0,124
2r	0,687	4n	0,234
2s	0,601	5f	0,663
2u	0,358	5m	0,094
2v	0,643	6a	7,083
3n	1,781	6f	2,652
		TOTAL	29,29

Taula I.3.32: Càrrega ramadera distribuïda per rodals del quarter B (pastures).

El càlcul de la càrrega ramadera en UBGs permet el càlcul fàcil dels animals que es poden suportar durant una temporada de pastura, ja que aquesta unitat de bestiar té una fàcil relació amb cada tipus d'animal i estat de creixent d'aquest, tenint en comte les següents equivalències (en Activitats Ramaderes segons annexes del decret 136/1998 del Departament de Medi Ambient, Generalitat de Catalunya):

Taula I.3.33: Equivalències entre tipus de bestiar i UBGs.

Tipus d'animal	UGB
1 vaca	1
1 vaca brava	0,6
1 ovella	0,15
1 cabra	0,15
1 euga	1
1 potranca	0,6

La gran presència de matollars de balegar (*Genista balansae*), juntament amb l'embardissament de molt prats, fan que la càrrega que pot suportar actualment sigui bastant més baixa que la potencial de la forest.

3.6.4.4 Procés de recerca i treball de camp

En aquest apartat es pretén mostrar quines han estat les eines, tan materials com personals, per tal de realitzar el present estudi pascícola.

Primerament es defineix, en base a cartografia i treball de camp el marc geogràfic:

- **Superestrat de pastures i prats (B):** En aquest superestrat, s'emmarca el territori que el home ha destinat a les pastures del ramat, ja sigui per segar o per pasturar, i ja estigui en funcionament o abandonat. A més, s'inclouen els prats alpins naturals i

les zones de devesa. Genera, principalment, beneficis directes, tot i que no s'ha d'oblidar els beneficis indirectes en forma de paisatge que aporta a la forest, a sobre d'altres.

En el cas de l'inventari de prats i pastures, aporta una sèrie de dades quantitatives i qualitatives, que definiran el conjunt de les pastures, i el seu anàlisi permetrà una gestió completa i conjunta.

La fitxa d'inventari de pastures, reuneix, tots els paràmetres, que interessa conèixer de la pastura, per al posterior estudi d'usos, per a la posterior planificació forestal i per a la realització de la planimetria. La fase d'inventari forestal, és, potser, la més important de tota l'ordenació, doncs són les dades amb les que es prendran posteriorment les decisions. Així que s'ha de ser rigorós a l'hora de prendre les dades i evitar al màxim els errors.

Fruit del treball de camp en neix la fitxa d'abatiment dels rodals amb vocació ramadera, la qual es un resum on apareixen les dades claus per a la posterior presa de decisions. La fitxa que s'ha dissenyat, es presenta a continuació i conté els següents paràmetres:

- Un quadre amb les dades per a la localització del rodal a dins del cantó corresponent. La parcel·la cadastral, superfície, altituds i pendents.
- Tipologia de la pastura, amb dades generals de la seva productivitat i qualitat.
- Caracterització de les estrat herbaci. Per una banada apareixen les principals espècies herbàcies. Per l'altra el recobriment en percentatge d'aquest estrat, així com en ha reals.
- Quadre de espècies arbòries existents en percentatge.
- Gràfica de classificació del recobriment del sòl, en percentatge aproximat, segons els següents paràmetres:
 - Substrat mineral: afloraments rocosos, considerant tant la rocositat de la roca viva, com la pedregositat quan es doni el cas. Sòl nuu, el qual també es restarà a la superfície pasturable.
 - Matolls i altres espècies llenyoses.
 - Recobriment herbaci: serà contemplat en l'apartat corresponent de la fitxa.
- Les referències a si es troba infraestructura ramadera, havent-se contemplat els coms, ballats i corrals. Així com la possibilitat de construir nous punts per a beure el ramat quan hi ha presència d'aigua.
- Càlcul de la càrrega ramadera, diferenciant si el rodal pot ésser pastorejat exclusivament per bestiar oví i cabrum (pendent >70%) i si pot ser-ho per qualsevol tipus de bestiar. A partir del valor pastoral de cada tipologia de pastura i la superfície real de l'estrat herbaci.

A tota aquesta informació recollida a les visites de camp, se li ha d'afegir la informació processada amb la cartografia digitalitzada, amb un Sistema d'Informació Geogràfica.

Totes les fitxes d'abatiment d'aquest quarter de inventari, es troben a l'annex 0, de fitxes d'abatiment.

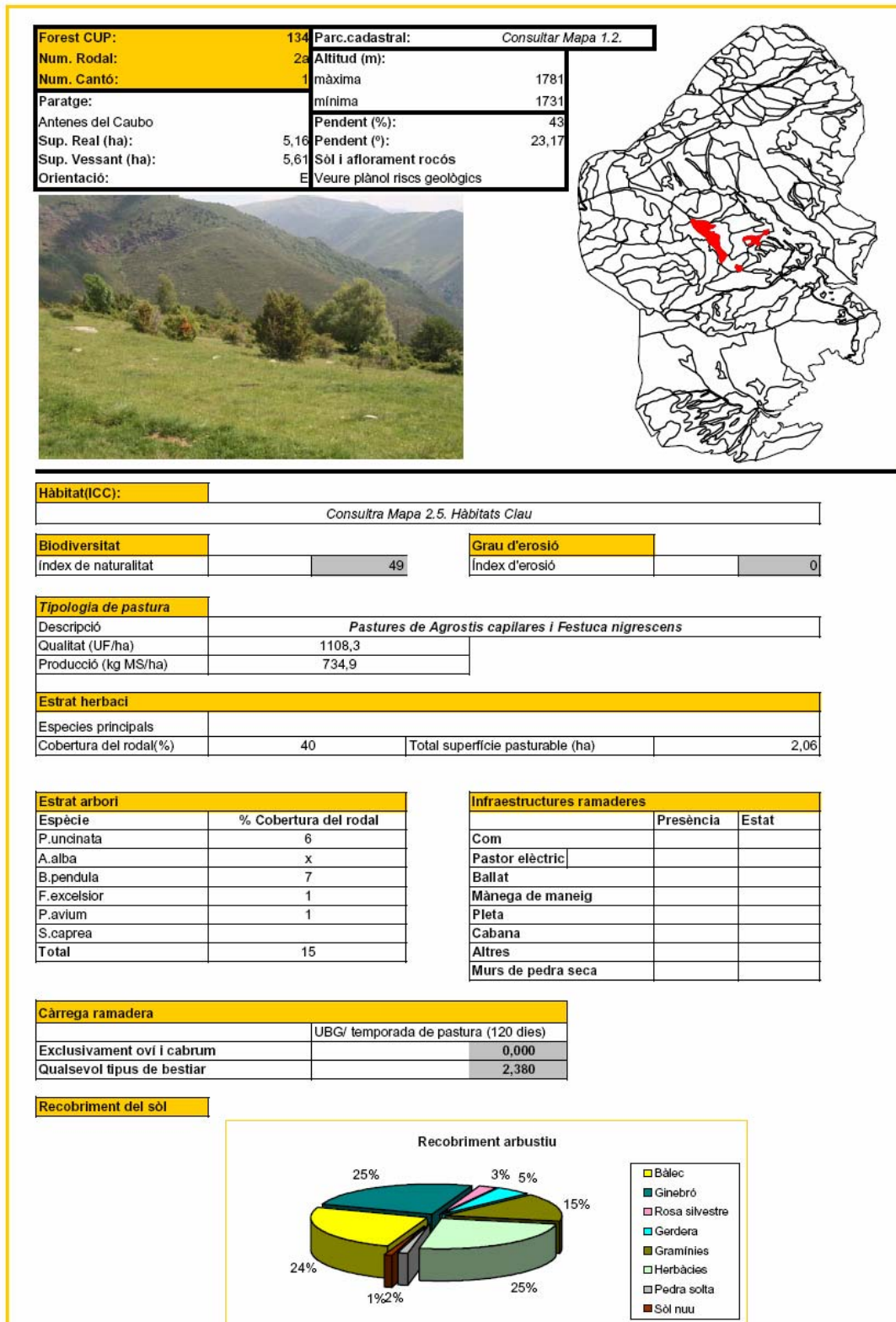

Figura I.3.12: Model de fitxa d'abatiment d'inventari ramader.

3.6.5 Organització del pastoreig i maneig del ramat.

- **Ramat existent**

Avui en dia han desaparegut una part dels ramats que abans pasturaven a la forest, tot i així encara hi ha actualment diversos ramats que exploten els prats i les pastures de la forest de "Selva i Serqueda". Actualment, hi ha els següents ramats que es mostren a continuació, i són de diferents propietaris:

Un ramat de 80 vaques de Antonio Tomàs Jové
Un ramat de 80 eugues de Antonio Tomàs Jové
Un ramat de 150 ovelles de Antonio Tomàs Jové
Un ramat de 15 eugues de Jesús Marqués

- **Dades del moviment dels ramats**

És difícil determinar els sectors exactes per on es mouen els animals, així com tampoc resten concretament a la forest d'estudi. Existeix un tracte "de paraula i costum", per el qual, els ramats es mouen lliurement per "Selva i Serqueda", "Soriguera", "Soriguera" i "Peracalç". De la mateixa manera els animals de les altres forests també entren a "Selva i Serqueda". Aquest fet comporta que el càlcul de la càrrega actual en la forest d'estudi resulti inviable, ja que no es pot determinar el temps que hi resten exclusivament. Per tant, a banda dels ramats esmentats, també hi trobem animals que provenen de les Valls d'Àneu.

No hi ha cap pastor encarregat de guardar el bestiar a muntanya, són els propis ramaders els que periòdicament s'encarreguen de la vigilància del bestiar i de les pertinents aportacions de sal, gràcies a l'accés per pista fins a Campirme.

3.6.5.1- Fauna silvestre a les pastures del Mig Pallars

Els ungulats estan representats pel senglar (*Sus scrofa*), el cabirol (*Capreolus capreolus*), i el cèrvol (*Cervus elaphus*), tots tres molt abundants, i ens menys abundància l'isard (*Rupicapra pyrenaica*). L'isard es pot trobar a les parts altes del bosc i el cèrvol i el cabirol a les zones forestals, que utilitzen com a refugi i des d'on surten freqüentment per alimentar-se als prats.

Aquest punt es troba ampliat a la l'apartat d'Estat Natural.

3.6.6 Plans anuals d'aprofitament ramader

Tots els plans anuals d'aprofitament de prats, pastures i deveses, actualment es troben i es poden consultar a l'oficina comarcal del Departament d'Agricultura Ramaderia i Pesca del Pallars Sobirà que es troba ubicada a Sort.

En l'**Annex 1** es presenta el "Programa anual d'aprofitaments 2008", el qual presenta 624 ha aprofitables per a pastures, i concedeix la pastura 80 caps de Boví, 150 d'Ovi i 80 d'equí. Tots aquesta aprofitaments son adjudicats a Antonio Tomàs Jové.

3.6.7 Infraestructures ramaderes

A la forest d'estudi només existeix una estructura ramadera: un abeurador o com a Noufonts, del tipus "tronc buidat" molt antic i que es troba en tant colmat que no s'aprecia la seva existència si no s'és coneixedor. Per tant seria imprescindible la seva renovació (per a la seva localització veure **mapa 3.8**).

Tot i que es troben al límit de la forest amb la veïna "Campirme", considerem important nombrar l'existència de dos abeuradors o coms metàlics a la pista de Campirme, just passat el coll amb el mateix nom. El seu estat és força deficitari, per la qual cosa és considera important la seva substitució per "coms tradicionals " que en milloraran la seva eficiència i la vegada reduiran l'impacte que aquests provoquen actualment.

Foto1.3.13. Abeurador metàl·lic, de la mateixa tipologia que els de Campirme